

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (jud.N.Mămăligă)
Instanța de recurs: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Pruteanu, A. Gavrița, L.Popova)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Mihaila, L.Popova)

DECIZIE

09 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Elena Djulai și Iosif Zambilovici,
la cererea de revizuire depusă de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva
deciziei din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza la cererea
depusă de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva judecătorului Judecătoriei
Buiucani, mun. Chișinău -Mihail Diaconu cu privire la constatarea faptului ce are
valoare juridică,
împotriva încheierii din 21 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 20 octombrie 2016, Elena Djulai și Iosif Zambilovici au depus cerere împotriva
judecătorului Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău -Mihail Diaconu solicitând:

-constatarea faptului că în pct.9 al contractului de ipotecă din 12 septembrie 2008,
înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău la 15 septembrie 2008, cu numărul
0100/08/70416, asupra obiectului cu număr cadastral 0100.520.076.02, este stabilită
valoarea contractuală a obiectului ipotecat în sumă de 4368555 lei;

-constatarea faptului că începând cu 17 martie 2010 judecătorul Judecătoriei
Buiucani, mun. Chișinău -Mihail Diaconu a început examinarea acțiunii de ipoteca cu
cerințe clare privind încasarea sumei în baza contractului de ipotecă;

-constatarea faptului că la 24 martie 2011 creditorul ipotecar și-a modificat
cerințele și a solicitat transmiterea obiectului ipotecat cu număr cadastral
0100.520.076.02, lit.G;

-constatarea faptului că la 24 noiembrie 2011 creditorul ipotecar și-a completat
cerințele din acțiune și a solicitat eliberarea obiectului ipotecat, cu număr cadastral
0100.520.076.02;

-constatarea faptului că la 04 septembrie 2012 judecătorul Judecătoriei Buiucani,
mun. Chișinău -Mihail Diaconu a adoptat hotărârea nr. 2-96/12 prin care a admis
cerințele creditorului ipotecar și anume: -transmiterea obiectului ipotecat cu număr

cadastral 0100.520.076.02, lit.G; evacuarea din bunul imobil, cu număr cadastral 0100.520.076.02, lit.G; încasarea taxei de stat în sumă de 124000 lei;

-constatarea faptului că în baza hotărârii nr. 2-96/12 judecătorul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău -Mihail Diaconu la 15 noiembrie 2012 a eliberat trei titluri executorii: 1) transmiterea obiectului ipotecat cu număr cadastral 0100.520.076.02, lit.G; 2) evacuarea din bunul imobil, cu număr cadastral 0100.520.076.02, lit.G; 3) încasarea taxei de stat în sumă de 124000 lei;

-constatarea faptului că la 26 iunie 2013 instanța de apel a menținut fără modificări hotărârea nr. 2-96/12 a judecătorului Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău -Mihail Diaconu din 04 septembrie 2012;

-constatarea faptului că taxa de stat pe dosarul civil nr. 2-96/12 la 04 octombrie 2012 constituia suma de 21843 lei;

-constatarea faptului că pe trei titluri executorii cu nr. 2-96/12 din 15 noiembrie 2012, executorul judecătoresc Ion Furduliu a solicitat explicații în dosarul nr.2-96/12 referitor la încasarea taxei de stat în sumă de 124000 lei;

-constatarea faptului că în cererea executorului judecătoresc din 20 mai 2014 lipsește cerința privind transmiterea obiectului ipotecat cu număr cadastral 0100.520.076.01;

-constatarea faptului precum că există contradicții între dispozitivul hotărârii nr. 2-96/12 din 04 octombrie 2012 și hotărârea de explicare nr.2-96/12 din 19 iunie 2014 emise de judecătorul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău -Mihail Diaconu.

În motivarea cererii s-a invocat că solicită constatarea faptelor indicate pentru a avea posibilitatea de a înainta cerere de revizuire împotriva hotărârii nr.2-96/12 intrate în vigoare, adoptată în cauza la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitrii Agheev împotriva Lidiei Zambilovici cu privire la încasarea sumei în baza contractului de ipotecă din 12 septembrie 2008, deoarece în conformitate cu art.449 lit.b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Prin încheierea din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău, în temeiul art. 169 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată depusă de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva judecătorului Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău -Mihail Diaconu cu privire la constatarea faptului ce are valoare juridică.

Prin decizia din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind depus în afara termenului legal recursul declarat de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva încheierii din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău.

La 29 decembrie 2016, Elena Djulai și Iosif Zambilovici au depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins ca fiind tardiv recursul declarat împotriva încheierii din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău; anularea încheierii din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău și restituirea cauzei în prima instanță pentru examinare în fond.

În motivarea cererii de revizuire, depusă în temeiul art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuenții au invocat că le-au devenit cunoscute circumstanțe care nu le-au fost cunoscute și nu puteau să le cunoască la adoptarea deciziei din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău și anume că instanța a considerat recursul declarat la 15 noiembrie 2016 împotriva încheierii din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău ca fiind tardiv.

Menționează că, încheierea din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău a fost pronunțată în lipsa lor și termenul de contestare a acesteia începe să curgă din data recepționării și nu din data pronunțării încheierii.

Indică recurenții că, pe plicul în care a fost expedită încheierea instanței de fond din 26 octombrie 2016 este aplicată data de 03 noiembrie 2016 și astfel ultima zi de contestare este 18 noiembrie 2016 și nu 10 noiembrie 2016. În atare circumstanțe, consideră că recursul declarat împotriva încheierii din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău, este în termen.

Prin încheierea din 21 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva deciziei din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

La 29 iunie 2017, Elena Djulai și Iosif Zambilovici au declarat recurs împotriva încheierii din 21 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia și a deciziei din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a invocat că în perioada 22 martie 2017-21 iunie 2017 în dosarul în revizuire nr. 2rh-10/17 examinat în Curtea de Apel Chișinău de trei ori a fost modificat completul de judecată, cauza fiind examinată de 11 judecători, inclusiv și de Președintele și de Vicepreședintele Curții de Apel Chișinău.

Afirmă că, în perioada 22 martie 2017-21 iunie 2017 au demonstrat că în a douăsprezecea zi după ce au luat cunoștință de încheierea primei instanțe, au declarat recurs. Ca probă incontestabilă, în opinia lor, în acest sens, au prezentat și originalul plicului cu ștampila oficiului poștal din 03 noiembrie 2016 cu avizul nr. DS2000532129AS.

Curtea de Apel Chișinău, prin adoptarea deciziei din 19 decembrie 2016 și încheierii din 21 iunie 2017, a încălcat legislația Republicii Moldova, a refuzat să corecteze propriile greșeli și le-a refuzat în apărarea intereselor în instanța de judecată.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 21 iunie 2017, iar Elena Djulai și Iosif Zambilovici au declarat recurs la 29 iunie 2017, ceea ce denotă că este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Elena Djulai și Iosif Zambilovici întemeiat și pasibil de a fi admis cu restituirea cauzei spre rejudecare a cererii de revizuire în Curtea de Apel Chișinău, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 424 alin.(2) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Din materialele cauzei rezultă că prin încheierea din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău, în temeiul art. 169 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată depusă de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva judecătorului Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău - Mihail Diaconu cu privire la constatarea faptului ce are valoare juridică (f.d.6-8).

Prin decizia din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind depus în afara termenului legal recursul declarat de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva încheierii din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău (f.d.29-30).

În conformitate cu prevederile art. 446 Cod de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

În conformitate cu prevederile art. 449 Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care: a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă; b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii; c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces; e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere; e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului; g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova; h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

La 29 decembrie 2016, Elena Djulai și Iosif Zambilovici au depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins ca fiind tardiv recursul declarat împotriva încheierii din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău; anularea încheierii din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei

Centru, mun.Chișinău și restituirea cauzei în prima instanță pentru examinare în fond (f.d.33-34).

Prin încheierea din 21 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva deciziei din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău (f.d.94-96).

Din textul încheierii contestate se distinge că instanța de revizuire nu a citat decât normele ce reglementează procedura de revizuire în procesul civil și pe cale de consecință a conchis că cele invocate de Elena Djulai și Iosif Zambilovici nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă întru revizuirea deciziei, însă o analiză a argumentelor invocate de revizuienți referitor la data recepționării încheierii instanței de fond, în speță lipsește.

Colegiul precizează că revizuienții/recurenții au invocat în cererea de revizuire precum că pe plicul în care a fost expediată încheierea instanței de fond din 26 octombrie 2016 este aplicată data de 03 noiembrie 2016 și, în opinia lor, ultima zi de contestare a acesteia este 18 noiembrie 2016 și nu 10 noiembrie 2016, considerând astfel că recursul declarat la 15 noiembrie 2016 împotriva încheierii din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău, este în termen.

La acest capitol, Colegiul menționează că însăși instanța de revizuire a reținut că soluționarea chestiunii privind primirea sau refuzul de a primi cererea de chemare în judecată se realizează de către judecător unipersonal în conformitate cu art. 168-169 Cod de procedură civilă. Însă concomitent instanța de revizuire invocă că termenul de recurs prin prisma art. 425 Cod de procedură civilă (în vigoare la data emiterii încheierii) curge din momentul pronunțării încheierii și recurenții nu ar fi solicitat repunerea în termen.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că instanța de revizuire prin circumstanțele constatate în raport cu normele de drept procedural, se contrazice, deoarece stabilind faptul că primirea sau refuzul de a primi cererea de chemare în judecată se decide de către judecător unipersonal, nu a argumentat și nu a supus aprecierii sub aspectul relevanței raționamentele revizuienților precum că termenul de contestare ar curge din momentul recepționării încheierii pronunțate unipersonal de către judecător și nu din momentul pronunțării.

Or, în condițiile când aceste aspecte justifică, în opinia recurenților, precum că recursul declarat împotriva încheierii din 26 octombrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău este în termen, instanța de revizuire avea obligația de a argumenta de ce nu pot fi reținute supozițiile invocate de recurenți în acest sens.

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că instanța la rejudecarea cauzei în ordine de revizuire urmează a lua în considerare aspectele menționate *supra* și să stabilească dacă circumstanțele invocate de revizuienți/recurenți cad sub incidența art. 449 lit.b) Cod de procedură civilă și dacă pot servi ca temei de revizuire prin prisma normei date.

Mai mult ca atât, motivarea evazivă a instanței de revizuire nu denotă decât o examinare superficială a cererii de revizuire înaintate de către Elena Djulai și Iosif Zambilovici și creează incertitudini pentru revizuienți/recurenți, în condițiile când instanța de revizuire în încheierea din 21 iunie 2017 prin care s-a respins ca inadmisibilă cerere de revizuire, nici nu s-a referit la aspectele invocate de către revizuienți/recurenți.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii contestate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, nu ar constitui pentru recurenți decât o îngrădire a posibilității de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de revizuire prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către recurenți sunt întemeiate și confirmate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea din 21 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare a cererii de revizuire în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Elena Djulai și Iosif Zambilovici.

Se casează încheierea din 21 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată la cererea de revizuire depusă de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva deciziei din 19 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza la cererea depusă de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva judecătorului Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău -Mihail Diaconu cu privire la constatarea faptului ce are valoare juridică, cu restituirea cauzei spre rejudecare a cererii de revizuire în Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală